

Zbigniew Jarosiński

"Kochana siostra", Marta Piwińska, "Teksty" nr 1 (1974) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/53, 231

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) PIWIŃSKA Marta: Kochana siostra. "Teksty" 1974 nr 1 s. 42-55.

Przedmiotem studium jest romantyczny mit miłości brata i siostry, miłości kazirodczej i nienaturalnej, a zarazem doskonałej i niemożliwej, bo zbyt pięknej dla świata. Mit ten był przez romantyków - jak wskazuje autorka - konstruowany świadomie i rozpowszechnił się w całej europejskiej i polskiej literaturze, znajdując swe kontynuacje w twórczości XX-wiecznej. Fascynuje sztukę, ponieważ zawiera pierwiastek przekleństwa niosącego katastrofę i zarazem idealnej harmonii; jest jedną ze "zbrodni miłości", symbolem tajemniczej podwójności człowieka, wcieleniem ideału arystokratyczno-mizantropijnego, uosobieniem sentymentalnej natury.

BP/53/63

Z.J.

(II) PORADECKI Jerzy: Mity dzieciństwa i dojrzałości. (O "Życiu dużym i małym" Wilhelma Macha). "Prace Polonistyczne" S. XXX:1974 s. 5-16.

Autor zalicza powieść Macha do nurtu "literatury rozrachunkowej" połowy lat pięćdziesiątych, a w jego obrębie do nurtu "realizmu baśniowego", do grupy utworów podejmujących motyw ucieczki w Arkadię dzieciństwa. Świat dziecka jest dla Macha zmysłowy i konkretny, a jednocześnie zmitologizowany; dzieciństwo jest aktualizacją archetypu walki dobra ze złem. Mach próbuje w swojej powieści odbudować zniszczony świat wartości, świat oparty na zasadach wierności i stałości, którego podstawą byłaby wierność ideałowi człowieczeństwa wyniesionemu z dzieciństwa. W ten tylko sposób zachowa człowiek godność i szczęście. Autor wskazuje na polemiczny charakter utworu wobec przekonania Macha z okresu realizmu socjalistycznego.

BP/53/64

J.K.-H.